

Sotilaspuvun käyttö

1. Yleistä

Lähtökohtaisesti reserviin tai varareserviin kuuluvalla asevelvollisella (reserviläisellä) on oikeus käyttää samoja sotilaspukuja kuin ammattisotilaat käyttävät. Sotilaspuvussa saa kantaa vain pukuun asianmukaisessa järjestyksessä vahvistettuja merkkejä ja tunnuk-
sia.

Yli 60-vuotiaalla varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneella henkilöllä (ei-asevelvollisella) sekä hyväksytyt kirjallisen sitoumuksen Puolustusvoimien (PV) tai/ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kanssa tehneillä siviilihenkilöillä on oikeus käyttää sotilaspukuja (maastosuojavaatetusta) eri tilaisuuksissa reserviläisiä rajoitetummin oikeuksin.

Reserviläisellä tai ei-asevelvollisella tai sitoumuksen tehneellä henkilöllä ei ole oikeutta käyttää sotilaspukua omissa tai muiden siviilihenkilöiden (ml. reserviläinen) häissä, eikä myöskään siviilihenkilön (ml. reserviläinen) hautajaisissa.

Sotilaspuvun ja -arvon käytöstä sekä sotilaan pukeutumisesta ja siisteydestä on lisäksi voimassa, mitä niistä Yleisessä palvelusohjesäännössä määrätään.

2. Sotilaspuvun käyttö kotimaassa

Reserviläisellä ja ei-asevelvollisella (yli 60-vuotias varusmiespalveluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittanut henkilö) on oikeus käyttää sotilaspukuja ja sotilaspukineista muodostettavia kokoonpanoja näissä tilaisuuksissa seuraavasti:

- kunniakäynneillä ja kunniavartiossa sankarihaudoilla
- PV:n ja MPK:n sekä muiden maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen juhla-, edustus- ja kilpailutilaisuuksissa sekä maanpuolustustapahtumissa, esimerkiksi messuilla maanpuolustustyötä esitellessään
- MPK:n sotilaallisia valmiuksia palvelevilla kursseilla
- toimiessaan oman sodan ajan (poikkeusolojen) yksikkönsä virallisena edustajana yhteistoimintaneuvotteluissa (vast).

Lisäksi reserviläisellä on oikeus käyttää niitä myös:

- reserviläistoiminnan tai maanpuolustustyön kansainväliseen yhteistoimintaan liit-
tyvissä juhla-, edustus- ja kilpailutapahtumissa ja
- ammattisotilaan (ml. evp-henkilö) häissä ja hautajaisissa

Reserviläiset ja ei-asevelvolliset voivat käyttää perinneasuja em. tilaisuuksissa, mikäli niiden käyttö on erikseen tilaisuutta koskevassa kutsussa tai käskyssä mainittu. Perinneasuilla tarkoitetaan aikaisemmin PV:n virallisesti käytössä olleita sotilaspukuja, jotka on tunnustettu perinneasuiksi esim. ratsuväen perinnepuvut.

Erillistä lupaa sotilaspuvun käyttämiseksi em. tilaisuuksissa ja tapahtumissa ei tarvitse anoa, mutta sotilaspuvun käyttäjä on epäselvissä tapauksissa velvollinen varmistamaan tilaisuuden järjestäjältä sotilaspuvun käytön tarkoituksenmukaisuuden.

Reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten sekä sitoumuksen tehneiden henkilöiden ensisijainen yhteistyötaho sotilaspukujen käyttöön liittyvissä kysymyksissä on ao. tilaisuuden tai tapahtuman järjestelyvastuussa oleva joukko-osasto (vast). Muutoin yhteistyötahona on tilaisuuden järjestämisaikakunnan maanpuolustusjärjestöjen ja reservin kanssa käytävästä yhteydenpidosta vastaava aluetoimisto.

3. Sotilaspuvun käyttö ulkomailla

Reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten osallistuessa PV:n organisoimiin tilaisuuksiin ulkomailla sotilaspuvun käyttö käsketään matkaan liittyvässä sotilasviranomaisen käskyssä. Sotilaspuvun käytön ulkomailla on perustuttava joko kansalliseen tarpeeseen (yhdenmukaisuus) ja/tai kutsujan (ulkomainen isäntä) toivomukseen. Henkilö käyttää matkustamisen aikana siviiliasua.

Ulkomailla järjestettäviä tilaisuuksia, joihin sotilaspuvun käyttöluva voidaan myöntää ovat:

- kansainväliset sotilaskilpailut ja -marssit
- koulutus- ja harjoitustapahtumat
- kansainväliseen ja reserviläisjärjestöjen yhteistoimintaan liittyvät juhla-, perinne-, edustus- ja vuosipäivätillaisuudet
- muut kansainväliset reserviläisjärjestöjen seminaarit ja yhteistoimintatillaisuudet.

Ulkomailla sotilaspukujen käytön myöntämisen edellytyksenä on ainakin seuraavien ehtojen täytyminen:

- ulkomaisen tapahtuman / tilaisuuden järjestäjän kutsu, jossa sotilaspuvun käytön tarve on esitetty
- vieraan valtion sotilaspuvun käyttö on sallittu kohdemaassa (lainsäädäntö)
- sotilaspuvun käyttö perustuu kansalliseen tarpeeseen (yhdenmukaisuus).

Aluetoimisto tekee päätöksen reserviläisten, evp-henkilöiden ja ei-asevelvollisten sotilaspukujen käytöstä ulkomailla lupa-anomuksen perusteella. Lupa-anomuksen laatii ulkomaille matkaava henkilö, reserviläis- tai maanpuolustusjärjestö tai MPK. Lupa-anomus on toimitettava aluetoimiston käsittelyyn viimeistään kuukautta ennen ko. tilaisuutta. Lupa-anomukseen tulee liittää tilaisuuden järjestäjän kutsu ja tiedot osallistuvista henkilöistä (nimi, syntymäaika, valvova aluetoimisto, onko suorittanut varusmiespalveluksen, onko evp-henkilö, onko sitoumuksen tehnyt).

Aluetoimisto tarkistaa lupa-anomuksessa olevien tietojen oikeellisuuden ja vaadittujen vähimmäistietojen olemassaolon (mm. tilaisuuden järjestäjän kutsun sisältö, järjestäjän/kutsujan virallisuus (virallisuus= laillinen, tunnettu, kohdemaan puolustusvoimien tunnustama maanpuolustusjärjestö/-yhdistys), tapahtuman luonne, sotilaspuvun tarve tapahtumassa).

Yksittäisen henkilön ulkomaan matkalle (tilaisuus) sotilaspuvun käyttöön on anottava lupa ko. henkilöä valvovalta aluetoimistolta. Mikäli samaan ulkomaan tilaisuuteen osallistuu henkilöitä useamman aluetoimiston alueelta, esimerkiksi reserviläis- ja maanpuolustusjärjestöjen järjestämille matkoille (tilaisuuksiin), laatii matkan järjestävä taho kaikkien osallistujien osalta yhden yhteisen anomuksen. Anomus on toimitettava ratkaistavaksi siihen aluetoimistoon, jonka alueelta on määrätty kyseisen matkan / osaston johtaja.

MPK:n järjestämille ulkomaan matkoille (tilaisuuksiin) sotilaspuvun käyttöön on anottava lupa tilaisuuteen osallistuvan ja johtovastuussa olevan MPK:n piirin alueen aluetoimistolta.

4. Maastosuojavaatetus ulkomailla

Siviilille (varusmiespalvelusta tai naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittamattomalle) ei voida myöntää sotilaspukujen käyttöoikeutta ulkomailla.

Hyväksytyyn kirjallisen sitoumuksen PV:n tai/ ja MPK:n kanssa tehneelle täysi-ikäiselle henkilölle (siviili, vähintään 18-vuotias) voidaan kuitenkin myöntää lupa maastosuojavaatetuksen käyttöön perustelluista syistä ulkomailla.

Käytön myöntämisen edellytyksenä on ainakin seuraavien ehtojen täytyminen:

- tapahtuman/tilaisuuden luonne edellyttää maastosuojavaatetuksen käyttöä
- joukon yhtenäinen pukeutuminen
- ulkomaan tilaisuus toteutetaan MPK:n järjestämänä kurssina
- myös muut aikaisemmassa luvussa mainitut luvan myöntämisen ehdot on täytettävä.

Sitoumuksen tehneen henkilön maastosuojavaatetuksessa ei saa kantaa sellaisia merkkejä ja tunnuksia, joiden käyttöön edellytetään suoritettu varusmiespalvelus tai naisten vapaaehtoinen asepalvelus.

5. Omien varusteiden käyttö

Kertausharjoituksiin määrätyille tai PV:n vapaaehtoisiin harjoituksiin kutsutuille reserviläisille jaetaan ao. harjoituksessa tarvittavat sotilaspuvut. Harjoitusten ja tilaisuuksien järjestäjien on tiedotettava mahdollisuudesta käyttää omia pukineita etukäteen harjoitukseen tai tilaisuuteen liittyvissä käskyissä tai kutsuissa.

Reserviläisellä on mahdollisuus käyttää PV:n hyväksymiä omia maastopukuja M05 RES sekä omia jalkineita (varsikengät, kumi-/pakkaskumisaappaat) ja käsineitä Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa. M05 RES -pukujen on oltava kuvioinniltaan ja malliltaan samanlaisia sekä jalkineiden ja käsineiden muodoltaan ja väriltään samanlaisia kuin PV:n käytössä olevat.

Lähteet:

Sotilas- ja virkapuvut – Puolustusvoimat: [HS897](#), [HP974](#)